

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА ТА ПСИХОЛОГІЇ
КАФЕДРА ФІЗИЧНОЇ ТА ТАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ
КАФЕДРА КРИМІНАЛІСТИКИ
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор Національної академії
внутрішніх справ
полковник поліції

Сергій ЧЕРНЯВСЬКИЙ
_____ . 2025

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ОСНОВИ ЦИВІЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ
ДОМЕДИЧНОЇ ТА ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ**

Статус дисципліни – обов’язкова
Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Ступінь вищої освіти – бакалавр
Галузь знань – К Безпека та оборона
Спеціальність – К9 Правоохоронна діяльність
Освітньо-професійна програма – Правоохоронна діяльність
Форми здобуття вищої освіти – денна, заочна
Мова викладання – українська
Форма підсумкового контролю – залік, екзамен

Київ – 2025

Розробник програми:

Ігор СІДЕЛЬНИКОВ - завідувач кафедри фізичної та тактичної підготовки ННІПП НАВС, Заслужений тренер України, доцент

Ольга НЕСЕН - завідувач кафедри криміналістики ННІПП НАВС, кандидат медичних наук, доцент

Наталія ПОЛУДЬОННА - завідувач кафедри психології ННІПП НАВС, кандидат психологічних наук, доцент

Геннадій КОТЛОБАЙ - старший викладач кафедри фізичної та тактичної підготовки ННІПП НАВС

Наталія КРАВЧЕНКО - викладач кафедри криміналістики ННІПП НАВС

Тарас НАГАЙНИК - старший викладач кафедри криміналістики ННІПП НАВС

Робоча програма схвалена на засіданні кафедри фізичної та тактичної підготовки ННІ права та психології
протокол від 17.07.2025 року № 22
Завідувач кафедри

Ігор СІДЕЛЬНИКОВ

Робоча програма схвалена на засіданні кафедри криміналістики ННІ права та психології
протокол від 09.07.2025 року, № 23
Завідувач кафедри

Ольга НЕСЕН

Робоча програма схвалена на засіданні кафедри психології ННІ права та психології
протокол від 17.07.2025 року № 7
Завідувач кафедри

Наталія ПОЛУДЬОННА

Схвалено науково-методичною радою Національної академії внутрішніх справ
протокол від 24.07.2025 року № 7

Голова науково-методичної ради

Сергій ЧЕРНЯВСЬКИЙ

Результати перегляду робочої програми навчальної дисципліни

Робоча програма переглянута на 202 /202 н.р. без змін; зі змінами

протокол засідання кафедри

від __.__.202_ № __

Завідувач кафедри

протокол науково-методичної ради

від __.__.202_ № __

Голова НМР

1. Загальні відомості про навчальну дисципліну

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Основи цивільної безпеки домедичної та психологічної допомоги» є комплекс знань, умінь та навичок, необхідних для порятунку життя, мінімізації наслідків уражень та надання першої домедичної та психологічної допомоги в екстремальних ситуаціях. Курс охоплює нормативно-правові основи захисту, правила поведінки на місці події, методики домедичної допомоги та методи психологічної стабілізації в умовах мирного часу та воєнного стану.

Метою викладання навчальної дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти готовності до роботи в особливих умовах та застосування знань у практичній діяльності; підготовка висококваліфікованих та конкурентоспроможних фахівців, які володіють знаннями, вміннями та практичними навичками, що надають можливість зорієнтуватися у невідкладних ситуаціях, покращити стан постраждалого чи врятувати життя людині; формування у знань зі стратегії громадської безпеки та цивільного захисту, дій при надзвичайних ситуаціях техногенного характеру, джерел їх виникнення та готовності надання своєчасної домедичної та психологічної допомоги, підтримки людей, які перебувають у стані гострого стресу чи емоційної кризи.

Завданнями навчальної дисципліни є:

- ознайомлення з досягненнями, завданнями та нормативно - правовими положеннями надання домедичної допомоги в умовах мирного часу та воєнного стану;
- формування у здобувачів вищої освіти навичок аналітичного мислення;
- виховання критичного та неупередженого ставлення до громадян, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують домедичної допомоги;
- формування знань про забезпечення безпеки при обставинах, за яких необхідно обов'язково надавати домедичну допомогу;
- формування умінь щодо алгоритмів домедичної допомоги особам, які постраждали внаслідок бойових дій, правопорушень, нещасних випадків, а також особам, які опинилися в безпорадному стані або стані, небезпечному для їхнього життя чи здоров'я;
- здатність розв'язувати складні практичні задачі у процесі навчання, для вирішення яких, потребується застосування теоретичних та практичних навичок.
 - навчитися розпізнавати ознаки стресу, паніки, шоку, а також інших емоційних станів, що потребують надання психологічної допомоги;
 - опанувати принципи та етичні норми надання першої психологічної допомоги, включаючи безпеку, повагу та конфіденційність;
 - сформувані навички активного слухання, встановлення довірливого контакту та ефективної комунікації з людиною в кризі;
 - засвоїти техніки стабілізації емоційного стану "тут і зараз" (наприклад, дихальні вправи, техніки заземлення);
 - розуміти особливості надання допомоги різним групам населення (дітям, літнім людям, військовослужбовцям, внутрішньо переміщеним особам);
 - опанувати навички самопомоги та профілактики емоційного вигорання.

Пререквізити: «Логіка», «Професійна комунікація»

Постреквізити: «Тактико-спеціальна підготовка».

Перелік компетентностей відповідно до освітньої програми ступеня вищої освіти бакалавр.

Загальна компетентність, якою повинен оволодіти здобувач вищої освіти:

ЗК1.Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями

ЗК7.Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК8.Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК9.Здатність працювати в команді.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності :

СК3.Здатність до критичного мислення та системного аналізу правових явищ.

СК7. Здатність у межах своєї компетенції ефективно забезпечувати публічну (громадську) безпеку та порядок, у тому числі під час масових правопорушень, запобігати та протидіяти домашньому насильству.

СК14.Здатність правомірно застосовувати засоби фізичного впливу, спеціальні засоби та вогнепальну зброю, тактичні прийоми з дотриманням стандартів особистої безпеки, а також надавати невідкладну, зокрема домедичну і медичну, допомогу.

СК15. Здатність здійснювати контроль за дотриманням фізичними та юридичними особами спеціальних правил та порядку зберігання і використання зброї, спеціальних засобів індивідуального захисту та активної оборони, боєприпасів, вибухових речовин і матеріалів, інших предметів, матеріалів і речовин, на які поширюється дозвільна система.

СК18.Здатність вживати заходів з метою запобігання, виявлення та припинення кримінальних та адміністративних правопорушень, усунення загроз життю та здоров'ю фізичних осіб і публічній безпеці, що виникли внаслідок учинення правопорушення.

СК19. Здатність здійснювати взаємодію з іншими суб'єктами сектору безпеки і оборони, у тому числі при усуненні потенційних та реальних загроз державному суверенітету та територіальній цілісності держави.

Програмні результати навчання:

РН4. Формулювати і перевіряти гіпотези, виокремлювати юридично значущі факти, виявляти причинно-наслідкові зв'язки в діях і явищах для прийняття оптимального рішення в конкретних ситуаціях.

РН6.Знаті і розуміти принципи доброчесності та норми етичної поведінки, дотримуватися їх у професійній діяльності.

РН12.Адаптуватися і ефективно діяти у стандартних професійних ситуаціях, а також у разі ускладнення оперативної обстановки, підвищення фізичного та психологічного навантаження.

РН15.Працювати самостійно та в команді при виконанні службових (посадових) обов'язків та під час розв'язання складних спеціалізованих задач у сфері правоохоронної діяльності.

PH16. Застосовувати превентивні та примусові заходи, спрямовані на усунення загроз життю та здоров'ю фізичних осіб, публічному (громадському) порядку та безпеці, майну, законним інтересам держави, які виникли (або можуть виникнути) внаслідок учинення кримінальних або адміністративних правопорушень,

PH17. Використовувати методи та засоби забезпечення публічної (громадської) безпеки та порядку, протидії злочинності, дотримуватися прав і свобод людини і громадянина, здійснювати заходи щодо попередження та припинення нелегальної (незаконної) міграції та інших загроз національній безпеці держави.

PH18. Застосовувати вогнепальну зброю та спеціальні засоби (штатне та бойове озброєння), фізичну силу; інформаційні системи та технології, технології захисту даних, методи обробки, накопичення та аналізу інформації, інформаційно-аналітичні системи, бази даних (в тому числі міжвідомчі та міжнародні), криміналістичні та оперативно-технічні засоби, безпілотну авіацію, іншу спеціальну та військову техніку і спорядження.

PH19. Надавати невідкладну, зокрема домедичну і медичну, допомогу.

PH22. Оцінювати оперативну (бойову) обстановку, рівень потенційних загроз та викликів, прогнозувати їх розвиток, застосовувати тактичні методи превентивного та силового втручання для запобігання та припинення правопорушень, усунення загроз внутрішньому безпековому середовищу, державному суверенітету та територіальній цілісності держави, у тому числі у взаємодії з іншими уповноваженими на це органами та громадою.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні:

знати :

- юридичні та психологічні аспекти надання домедичної допомоги в різних умовах;
- алгоритми надання домедичної допомоги в умовах мирного та воєнного стану;
- правила забезпечення особистої безпеки та безпеки оточуючих, під час надання допомоги;
- порядки надання домедичної допомоги при різних видах ушкоджень, невідкладних станах та нещасних випадках;
- основні способи та засоби транспортування постраждалих;
- основні принципи організації і тактики роботи медичної служби в умовах мирного та воєнного стану, при надзвичайних ситуаціях та на етапах евакуації постраждалих із місця події;
- правові положення рівних можливостей та гендерні проблеми, які можуть виникнути під час надання допомоги постраждалим.
- основні методи реалізації психологічної допомоги у практиці;
- вимоги до практик психологічної допомоги;
- зміст надання психологічної допомоги в залежності від особливостей розвитку та його вікових показників;

вміти:

- комплексно розв'язувати складні практичні задачі та ситуації у процесі навчання, що передбачає застосування теоретичних та практичних знань та навичок;
 - абстрактно, логічно та критично мислити, аналізувати і синтезувати;
 - застосовувати знання в професійній діяльності у стандартних та окремих нестандартних ситуаціях;
 - планувати і організовувати свою діяльність, або/чи діяльність групи;
 - поглиблювати свої знання в галузі медицини;
 - розпізнавати стани, загрозливі для життя і здоров'я постраждалого;
 - визначити основні принципи оцінки стану постраждалих;
 - надавати домедичну допомогу в умовах мирного часу та воєнного стану, під час надзвичайних ситуацій, потенційних небезпек для життя і здоров'я людей;
 - вміти правильно оцінити психологічний стан постраждалого, що перебуває у невідкладному стані, який виник внаслідок захворювання, нещасних випадків чи впливу екзогенних факторів.
 - оволодіння основними законами і принципами психології травмуючих ситуацій;
 - засвоєння базових прийомів при наданні першої психологічної допомоги в ситуації гострої травми;
 - застосовувати методи психологічного впливу на людину з метою зменшення негативного впливу травмівного досвіду;
 - здійснювати психологічну підтримку дітей та дорослих, які зазнали впливу травмівного досвіду.
- володіти навичками:**
- працювати з навчально-методичною літературою;
 - аналізу ситуації та вибору адекватних методів реагування.

2. Структура навчальної дисципліни.

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів ECTS – 6	Рік підготовки	
	1/2	1/2
	Семестр	
	2/3	2/3/4
Загальна кількість годин – 180	Лекції	
	6	6
	Семінарські	
	22	6
	Практичні	
	58	14
	Самостійна робота	
94	154	
Вид контролю		

	залік, екзамен	залік, екзамен
--	----------------	----------------

3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

3.1. Для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за денною формою навчання

2-й семестр 2025/2026 навчального року

№ з/п	Назви тем	Нормативний обсяг годин	з них				
			Усього годин з викладачем	з них			Самостійна робота
				Лекцій	Семинарських занять	Практичних занять	
Кафедри фізичної та тактичної підготовки							
1.	Поняття та правові основи цивільного захисту. Єдина державна система цивільного захисту.	6	2	2	0	0	4
2.	Види небезпек та надзвичайних ситуацій. Дії в умовах надзвичайних ситуацій.	6	2	0	2	0	4
3.	Захист населення в умовах надзвичайних ситуацій техногенного характеру.	6	2	0	2	0	4
4.	Заходи безпеки та дії населення під час надзвичайних ситуацій природного характеру.	6	2	0	0	2	4
5.	Захист населення від надзвичайних подій соціального характеру.	6	2	0	0	2	4
6.	Біологічна та екологічна небезпека.	6	2	0	0	2	4
7.	Надзвичайні події воєнного характеру. Особливості захисту населення в умовах воєнного стану.	8	4	0	0	4	4
8.	Організація цивільного захисту в закладах освіти та на підприємствах.	8	4	0	0	4	4
Кафедра криміналістики							
9.	Правові засади та загальні принципи надання домедичної допомоги.	6	2	2	0	0	4
10.	Основи тактичної медицини. Алгоритм домедичної допомоги постраждалим в умовах бойових дій/воєнного стану.	8	4	0	2	2	4
11.	Правила поведінки на місці події. Алгоритм огляду постраждалого.	8	4	0	2	2	4
12.	Особливості надання допомоги при надзвичайних ситуаціях: масових травмах, пожежах, аваріях. Алгоритм допомоги постраждалим від хімічних, біологічних, радіологічних і ядерних агентів.	8	4	0	0	4	4
13.	Алгоритм дій при травмах та пораненнях.	8	6	0	0	6	2
Усього годин за 2-й семестр		90	40	4	8	28	50

3.2. Для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за денною формою навчання

3-й семестр 2026/2027 навчального року

№ з/п	Назви тем	Нормативний обсяг годин	3 НИХ				
			Усього годин з викладачем	3 НИХ			
				Лекцій	Семінарських занять	Практичних занять	Самостійна робота
Кафедра криміналістики							
14.	Алгоритм надання домедичної допомоги при раптовій зупинці кровообігу. Правила проведення серцево-легеневої реанімації для різних вікових груп.	14	8	0	2	6	6
15.	Алгоритм дій при кровотечах. Основи десмургії.	12	6	0	2	4	6
16.	Алгоритм дій при ушкодженнях екогенними чинниками навколишнього середовища.	10	6	0	4	2	4
17.	Алгоритм дій при невідкладних станах різноманітних соматичних захворювань.	10	6	0	4	2	4
Кафедра психології							
18.	Технологія первинної психологічної допомоги в кризових ситуаціях.	12	6	2	0	4	6
19.	Психологічна травма та фактори ризику у процесі розвитку психологічних захворювань.	10	4	0	0	4	6
20.	Техніки управління та подолання стресу.	8	4	0	0	4	4
21.	Виявлення суїцидальної поведінки. Ситуації виникнення психологічних розладів, їх профілактика та подолання.	8	4	0	0	4	4
22.	Прийоми безпечного повідомлення про критичні новини.	6	2	0	2	0	4
Усього годин за 3-й семестр		90	46	2	12	32	44
ВСЬОГО ПО НАВЧАЛЬНІЙ ДИСЦИПЛІНІ		180	86	6	22	58	94

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ І ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
Для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за денною формою навчання
КАФЕДРА ФІЗИЧНОЇ ТА ТАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Тема 1. Поняття та правові основи цивільного захисту. Єдина державна система цивільного захисту.

*Лекційне заняття -2 години
для денної форми навчання*

Навчальні питання:

1. Нормативно-правові основи цивільного захисту України.
2. Стратегія громадської безпеки та цивільного захисту України.
3. Мета, завдання та заходи цивільного захисту.
4. Цивільний захист, як державна функція.

5. Єдина державна система цивільного захисту (ЄДСЦЗ).

Тема 2. Види небезпек та надзвичайних ситуацій. Дії в умовах надзвичайних ситуацій.

*Семінарське заняття -2 години
для денної форми навчання*

Навчальні питання:

1. Визначення термінів небезпека та надзвичайна ситуація.
2. Класифікація надзвичайних ситуацій.
3. Основні ознаки надзвичайних ситуацій.
4. Небезпеки та їх аналіз. Аналіз дерева помилок (АДП).
5. Сімейний план готовності до небезпек. Підготовка до небезпеки.
6. Сімейна тривожна валіза. Альтернативний спосіб зв'язку при надзвичайній ситуації.
7. Дії в умовах надзвичайних ситуацій.

Тема 3. Захист населення в умовах надзвичайних ситуацій техногенного характеру.

*Семінарське заняття -2 години
для денної форми навчання*

Навчальні питання:

1. Визначення поняття надзвичайної ситуації техногенного характеру та джерело їх виникнення.
2. Класифікація надзвичайних ситуацій техногенного характеру за характером походження (видом) та їх прояви.
3. Класифікація надзвичайних ситуацій техногенного характеру за рівнями (масштабом) та додатковими критеріями (за швидкістю поширення).
4. Дії правоохоронних служб та населення в умовах надзвичайних ситуацій техногенного характеру.
5. Основні типи споруд та принципи захисту від радіаційної та хімічної небезпек.
6. Індивідуальні засоби захисту від радіаційної та хімічної небезпек.

Тема 4. Заходи безпеки та дії населення під час надзвичайних ситуацій природного характеру.

*Практичне заняття -2 години
для денної форми навчання*

Навчальні питання:

1. Визначення поняття надзвичайної ситуації природного характеру та їх рівні (масштаб).
2. Класифікація надзвичайних ситуацій природного характеру за характером походження (видом), їх основні ознаки та причини.
3. Загальні правила поведінки під час надзвичайної ситуації природного характеру.
4. Алгоритм дій під час надзвичайної ситуації природного характеру різного рівня походження.
- 5.

Тема 5. Захист населення від надзвичайних подій соціального характеру.

*Практичне заняття -2 години
для денної форми навчання*

Навчальні питання:

1. Визначення поняття надзвичайної ситуації соціального характеру.
2. Основні ознаки та наслідки надзвичайних ситуацій соціального характеру.
3. Загальні правила поведінки під час надзвичайної ситуації соціального характеру.
4. Алгоритм дій під час надзвичайної ситуації соціального характеру різного рівня походження.

Тема 6. Біологічна та екологічна небезпека.

*Практичне заняття -2 години
для денної форми навчання*

Навчальні питання:

1. Визначення поняття біологічної та екологічної небезпеки.
2. Основні джерела біологічних та екологічних загроз.
3. Взаємозв'язок між біологічною та екологічною небезпеками.
4. Роль правоохоронних органів в забезпеченні біологічної та екологічної безпеки.
5. Особливості захисту населення від біологічних та екологічних загроз.

Тема 7. Надзвичайні події воєнного характеру. Особливості захисту населення в умовах воєнного стану.

*Практичне заняття -4 години
для денної форми навчання*

Навчальні питання:

1. Визначення поняття надзвичайної ситуації воєнного характеру.
2. Особливості надзвичайної ситуації воєнного характеру.
3. Загальні правила поведінки під час надзвичайних ситуацій воєнного характеру різного походження.
4. Алгоритм дій при сигналі «Повітряна тривога», інших повідомленнях про загрози та небезпеки.
5. Види боєприпасів та правила поводження з вибухонебезпечними предметами.
6. Індивідуальні засоби захисту при радіаційній та хімічній небезпеках.
7. Види радіоактивного випромінювання, його вплив на організм людини, способи захисту.
8. Період піврозпаду радіоактивних речовин та вплив радіоактивного забруднення на довкілля.
9. Небезпечні хімічні речовини, отруйні гази та способи захисту від їх впливу.

Тема 8. Організація цивільного захисту в закладах освіти та на підприємствах.

*Практичне заняття -4 години
для денної форми навчання*

Навчальні питання:

1. Основні завдання цивільного захисту в закладах освіти та на підприємствах.
2. Відповідальні особи та структура цивільного захисту в закладах освіти та на підприємствах.
3. Особливості організації цивільного захисту в закладах освіти та на підприємствах (за класами небезпек).
4. Складання планів цивільного захисту в навчальних закладах та на підприємствах.
5. Організація навчань з цивільної безпеки в закладах освіти.

6. Алгоритми дій під час «Повітряної тривоги» та при пожежній небезпеці.
7. Основні чинники горіння (трикутник вогню).
8. Засоби гасіння пожежі. Види вогнегасників та правила користування ними.
9. Шляхи евакуації та вимоги до них. Складання планів евакуації в навчальних закладах та на підприємствах.
10. Протипожежні щити та куточки. Вимоги та оснащення. Правила користування та місця розміщення.

КАФЕДРА КРИМІНАЛІСТИКИ

Тема 9. Правові засади та загальні принципи надання домедичної допомоги.

*Лекційне заняття -2 години
для денної форми навчання*

Навчальні питання:

1. Нормативно-правові основи надання домедичної допомоги.
2. Принципи надання допомоги в залежності від кількості постраждалих, важкості стану постраждалих та наявності небезпечних для життя ушкоджень.
3. Правила проведення огляду місця події. Дотримання особистої безпеки.
4. Використання засобів індивідуального захисту під час надання домедичної допомоги.
5. Екстрені служби та особливості їх виклику.
6. Алгоритм дій в разі масових травм, сортування постраждалих.

Тема 10. Основи тактичної медицини. Алгоритм домедичної допомоги постраждалим в умовах бойових дій/воєнного стану.

*Семінарське заняття -2 години
для денної форми навчання*

Навчальні питання:

1. Поняття про тактичну медицину.
3. Алгоритм MARCH.
4. Зони та обсяг надання домедичної допомоги в умовах бойових дій (в залежності від зони знаходження).
5. Засоби індивідуального медичного оснащення та правила їх використання.

*Практичне заняття -2 години
для денної форми навчання*

Навчальні питання:

1. Експрес-опитування за темою заняття та вирішення тестових завдань.
2. Послідовність та об'єм надання домедичної допомоги постраждалим в зоні прямої загрози (зона під вогнем).
3. Порядок та об'єм надання домедичної допомоги постраждалим в зоні непрямой загрози (зона укриття).
4. Надання домедичної допомоги в зоні евакуації.
5. Перегляд та аналіз практичних відео фрагментів щодо надання домедичної
6. допомоги в умовах бойових дій.

Тема 11. Правила поведінки на місці події. Алгоритм огляду постраждалого.

*Семінарське заняття -2 години
для денної форми навчання*

Навчальні питання:

1. Алгоритм підходу до постраждалого та огляду місця події.
2. Принципи надання домедичної допомоги з дотриманням правил власної безпеки.
3. Перегляд та аналіз відео-фрагментів щодо огляду та переміщення постраждалого.

*Практичне заняття -2 години
для денної форми навчання*

Навчальні питання:

1. Експрес-опитування за темою заняття та вирішення тестових завдань.
2. Алгоритм швидкої оцінки, розпізнавання і стабілізації станів, що загрожують життю постраждалого CABCDE. Первинний та вторинний огляд постраждалого.
3. Алгоритм швидкого збору анамнезу у випадку невідкладного стану SAMPLE.
4. Надання постраждалому стабільного бокового положення.
5. Способи транспортування постраждалого.

Тема 12. Особливості надання допомоги при надзвичайних ситуаціях: масових травмах, пожежах, аваріях. Алгоритм допомоги постраждалим від хімічних, біологічних, радіологічних і ядерних агентів.

*Практичне заняття -4 години
для денної форми навчання*

Навчальні питання:

1. Експрес-опитування за темою заняття та вирішення тестових завдань.
2. Поняття та зміст медицини катастроф, алгоритм дій у випадку масового ураження людей.
3. Правила і принципи сортування постраждалих у випадках масового ураження. Первинне сортування постраждалих. MIST-рапорт.
4. Особливості керування місцем події у випадках масового ураження людей, та основи організації співпраці екстрених служб.
5. Відпрацювання ситуаційних задач згідно алгоритму дій при ураженні хімічними, біологічними, радіологічними та ядерними агентами, при масовому ураженні людей.
6. Перегляд та аналіз практичних відео фрагментів щодо надання домедичної допомоги при масовому ураженні людей.

Тема 13. Алгоритм дій при травмах та пораненнях.

*Практичне заняття -4 години
для денної форми навчання*

Навчальні питання:

1. Експрес-опитування за темою заняття та вирішення тестових завдань.
2. Поняття травм та їх класифікація.
3. Алгоритми надання домедичної допомоги при підозрі на травми голови, хребта, тазу.
4. Алгоритми надання домедичної допомоги при підозрі на травми грудної клітини та живота.
5. Алгоритм надання домедичної допомоги при травмуванні внаслідок ДТП.
6. Алгоритм надання домедичної допомоги при травмуванні внаслідок падіння з висоти.

7. Алгоритм дій надання домедичної допомоги при травматичній ампутації кінцівки та тривалого стискання тканин.
8. Домедична допомога при підозрі на перелом кісток кінцівок.
9. Травматичний шок: механізм, ознаки, алгоритм надання домедичної допомоги.
10. Перегляд та аналіз практичних відео фрагментів щодо надання домедичної допомоги при травмах та пораненнях.

Тема 14. Алгоритм надання домедичної допомоги при раптовій зупинці кровообігу. Правила проведення серцево- легеневої реанімації для різних вікових груп.

*Семінарське заняття -2 години
для денної форми навчання*

Навчальні питання:

1. Поняття про невідкладні стани.
2. Етапи довготривалого вмирання. Ознаки клінічної та біологічної смертей.
3. Поняття серцево-легеневої реанімації, загальні алгоритми.
4. Особливості проведення серцево-легеневої реанімації постраждалим різних вікових груп.

*Практичне заняття - 6 годин
для денної форми навчання*

Навчальні питання:

1. Експрес-опитування за темою заняття та вирішення тестових завдань.
2. Відпрацювання проведення серцево-легеневої реанімації для різних вікових груп на манекенах.
3. Методика проведення серцево-легеневої реанімації з використанням автоматичного зовнішнього дефібрилятора.
4. Методи відновлення прохідності верхніх дихальних шляхів постраждалим різного віку.
5. Перегляд та аналіз практичних відео-фрагментів щодо проведення серцево-легеневої реанімації.

Тема 15. Алгоритм дій при кровотечах. Основи десмургії.

*Семінарське заняття -2 години
для денної форми навчання*

Навчальні питання:

1. Види та характеристика кровотеч.
2. Домедична допомога при зовнішніх кровотечах.
3. Домедична допомога при внутрішніх кровотечах.
4. Поняття критичної кровотечі, алгоритм надання домедичної допомоги.
5. Поняття десмургії.

*Практичне заняття - 4 години
для денної форми навчання*

Навчальні питання:

1. Експрес-опитування за темою заняття та вирішення тестових завдань.
2. Відпрацювання ситуаційних задач щодо зупинки зовнішньої масивної (критичної) кровотечі.

3. Відпрацювання навичок накладання пов'язок, враховуючи місце та особливість ушкодження.
4. Механізм надання домедичної допомоги постраждалим при підозрі на шок.
5. Перегляд та аналіз практичних відео фрагментів щодо надання домедичної допомоги при кровотечах.

Тема 16. Алгоритм дій при ушкодженнях екогенними чинниками навколишнього середовища.

*Семінарське заняття – 4 години
для денної форми навчання*

Навчальні питання:

1. Ознаки впливу на організм людини крайніх температур, алгоритм дій при наданні домедичної допомоги.
3. Поняття про отруєння та отрути, алгоритм дій при наданні домедичної допомоги.
4. Алгоритм дій надання домедичної допомоги при ураженні електричним струмом, блискавкою.
5. Алгоритм дій надання домедичної допомоги при утопленні.
6. Алгоритм дій надання домедичної допомоги при укусах тварин, змій та комах.

*Практичне заняття - 2 години
для денної форми навчання*

Навчальні питання:

1. Експрес-опитування за темою заняття та вирішення тестових завдань.
2. Відпрацювання ситуаційних задач, згідно алгоритмів дій, при ушкодженнях екогенними чинниками навколишнього середовища.
3. Перегляд та аналіз практичних відео фрагментів щодо надання домедичної допомоги при ушкодженнях екогенними чинниками навколишнього середовища.

Тема 17. Алгоритм дій при невідкладних станах різноманітних соматичних захворювань.

*Семінарське заняття – 4 години
для денної форми навчання*

Навчальні питання:

1. Невідкладні стани при захворюваннях органів серцево-судинної системи, основні симптоми та алгоритм надання домедичної допомоги.
2. Невідкладні стани при захворюваннях органів дихальної системи, основні симптоми та алгоритм надання домедичної допомоги.
3. Судомні (епілептичні) напади, клінічна картина та алгоритм дій при наданні домедичної допомоги.
4. Цукровий діабет. Алгоритм дій при наданні домедичної допомоги при гіперглікемічній комі.
5. Захворювання, означені поняттям «гострий живіт»: причини, симптоми, алгоритм дій при наданні домедичної допомоги.

*Практичне заняття - 2 години
для денної форми навчання*

Навчальні питання:

1. Експрес-опитування за темою заняття та вирішення тестових завдань.

2. Відпрацювання ситуаційних задач згідно алгоритму дій при невідкладних станах різноманітних соматичних захворювань.
3. Перегляд та аналіз практичних відео фрагментів щодо надання домедичної допомоги при невідкладних станах різноманітних соматичних захворювань.

КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ

Тема 18. Технологія первинної психологічної допомоги в кризових ситуаціях.

*Лекційне заняття - 2 години
для денної форми навчання*

Навчальні питання:

1. Технологія первинної психологічної допомоги в кризових ситуаціях.
2. Поняття психологічної травми та фактори ризику у процесі розвитку психологічних захворювань.
3. Техніки управління та подолання стресу.
4. Виявлення суїцидальної поведінки. Ситуації виникнення психологічних розладів, їх профілактика та подолання.
5. Прийоми безпечного повідомлення про критичні новини.

*Практичне заняття - 4 години
для денної форми навчання*

Завдання:

1. Рольова гра. Діалог між фахівцем і постраждалим, який перебуває у стані шоку.
2. Складіть алгоритм дій для ППД у випадку масового інциденту.
3. Відпрацюйте техніку «активного слухання» у парах.
4. Проведіть міні-симуляцію: один учасник — постраждалий, інший — фахівець, третій — спостерігач, який дає зворотний зв'язок.
5. Розробіть коротку пам'ятку для волонтерів, які вперше надають ППД.

Тема 19. Психологічна травма та фактори ризику у процесі розвитку психологічних захворювань.

*Практичне заняття - 4 години
для денної форми навчання*

Завдання:

1. Аналіз випадку з використанням техніки «Психологічне картування»
Студенти отримують опис травматичної ситуації.
Необхідно скласти карту факторів ризику та захисних факторів, використовуючи візуальну схему (mind map).
2. Відпрацювання техніки «Граундінг» (Grounding)
Учасники вчаться застосовувати методи повернення у «тут і тепер» (наприклад, техніка 5-4-3-2-1: назвати 5 предметів, які бачиш, 4 звуки, які чуєш, тощо) для стабілізації емоційного стану постраждалого.
3. Рольова вправа з використанням «Активного слухання»
Один учасник грає роль клієнта, інший — фахівця.
Необхідно застосувати перефразування, уточнення, відображення емоцій та невербальну підтримку.
4. Міні-симуляція кризового інтерв'ю з технікою «Відкрите запитання»

Мета: навчитися ставити відкриті, неоцінювальні запитання для виявлення переживань і факторів ризику.

Після вправи група обговорює, які формулювання допомогли встановити довіру.

5. Розробка рекомендацій із використанням техніки «Психоедукація»

Студенти створюють коротку пам'ятку для людей із групи ризику, пояснюючи простими словами, що таке психологічна травма, які є нормальні реакції та коли варто звернутися по допомогу.

Тема 20. Техніки управління та подолання стресу.

*Практичне заняття - 4 години
для денної форми навчання*

Завдання:

1. Дихальна техніка «4-7-8»

Вдих на 4 секунди, затримка дихання на 7 секунд, повільний видих на 8 секунд.

Мета: швидке зниження фізіологічного збудження та тривожності.

2. Прогресивна м'язова релаксація (за Джекобсоном)

Почергове напруження та розслаблення груп м'язів від стоп до обличчя.

Мета: зняття м'язової напруги та відновлення відчуття контролю над тілом.

3. Техніка «Когнітивна переоцінка»

Робота в парах: один учасник описує стресову ситуацію, інший допомагає знайти альтернативне, менш загрозливе тлумачення подій.

Мета: зменшення емоційної інтенсивності через зміну мисленневих установок.

4. Міні-практика майндфулнес «Сканування тіла»

Учасники зосереджують увагу на відчуттях у різних частинах тіла, не оцінюючи їх.

Мета: розвиток усвідомленості та зниження рівня стресу.

5. Візуалізація «Безпечне місце»

Керована уява: учасники створюють у свідомості образ місця, де вони почуваються спокійно та захищено. Мета: формування внутрішнього ресурсу для швидкого відновлення емоційної рівноваги.

Тема 21. Виявлення суїцидальної поведінки. Ситуації виникнення психологічних розладів, їх профілактика та подолання.

*Практичне заняття - 4 години
для денної форми навчання*

Завдання:

1. Техніка «SIGNS» (Suicidal Intent General Noticing Signs)

Робота з чек-листом ранніх попереджувальних ознак (зміни у поведінці, мові, емоціях).

Завдання: у групах проаналізувати вигаданий кейс і визначити, які сигнали тривоги присутні.

2. Метод «Пряме запитання»

Відпрацювання навичок безпечного та прямого запитання про суїцидальні думки без осуду.

Мета: зниження ризику через відкритий діалог.

3. Техніка «Активне слухання + відображення емоцій»

Рольова вправа: один учасник — людина в кризі, інший — фахівець.

Завдання: застосувати перефразування, уточнення, відображення почуттів, підтримуючі невербальні сигнали.

4. Кризове інтерв'ю з використанням «Шкали оцінки ризику»
Ознайомлення з інструментами оцінки рівня небезпеки (наприклад, Columbia Suicide Severity Rating Scale — C-SSRS).

Практика: у парах провести коротке інтерв'ю та визначити рівень ризику.

5. Техніка «План безпеки» (Safety Plan)

Розробка індивідуального плану дій для людини з високим ризиком (контакти підтримки, тригерні ситуації, способи самодопомоги).

Мета: надати людині конкретний алгоритм дій у кризовий момент.

Тема 22. Прийоми безпечного повідомлення про критичні новини.

*Семінарське заняття - 2 години
для денної форми навчання*

Завдання:

1. Техніка «SPIKES» (адаптована для психологічної практики)

S — Setting: створення безпечного середовища

P — Perception: з'ясування, що вже знає людина

I — Invitation: запит дозволу на обговорення теми

K — Knowledge: чітке, просте повідомлення фактів

E — Empathy: емоційна підтримка

S — Strategy/Summary: план подальших дій

Завдання: у парах відпрацювати повідомлення новини за цим алгоритмом.

2. Метод «Пауза–Перевірка–Підтримка»

Після повідомлення новини зробити паузу, дати людині час на реакцію, перевірити її розуміння, надати підтримку.

3. Рольова вправа з моделюванням різних емоційних реакцій співрозмовника.

Техніка «Я-повідомлення»

Формулювання інформації від першої особи, щоб уникнути звинувачень і зменшити конфліктність.

Практика: переформулювати “ти”-повідомлення у “я”-повідомлення у складних ситуаціях.

4. Використання «Контейнерних фраз»

Короткі, підтримуючі висловлювання, які допомагають людині відчувати безпеку («Я поруч із вами», «Ми пройдемо це разом»).

Завдання: скласти набір таких фраз для різних типів критичних новин.

5. Міні-сесія «План подальших кроків»

Після повідомлення новини разом із людиною визначити конкретні наступні дії (кого повідомити, куди звернутися, що зробити сьогодні).

Практика: у групах створити план для різних сценаріїв (медична діагностика, втрата, надзвичайна ситуація).

ТЕМАТИЧНІ ПЛАНИ

3.3 Для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за заочною формою навчання

№ з/п	Назви тем	Нор мати	з них
-------	-----------	-------------	-------

			Усього годин з викладачем	з них			
				Лекцій	Семинарських занять	Практичних занять	Самостійна робота
Кафедра фізичної та тактичної підготовки							
1.	Поняття та правові основи цивільного захисту. Єдина державна система цивільного захисту.	6	1	1	0	0	5
2.	Види небезпек та надзвичайних ситуацій. Дії в умовах надзвичайних ситуацій.	5	1	1			4
3.	Захист населення в умовах надзвичайних ситуацій техногенного характеру.	5	1		1		4
4.	Заходи безпеки та дії населення під час надзвичайних ситуацій природного характеру.	5	1		1		4
5.	Захист населення від надзвичайних подій соціального характеру.	6					6
6.	Біологічна та екологічна безпека.	6					6
7.	Надзвичайні події воєнного характеру. Особливості захисту населення в умовах воєнного стану.	6	2			2	4
8.	Організація цивільного захисту в закладах освіти та на підприємствах.	6	2			2	4
ВСЬОГО		45	8	2	2	4	37
Кафедра криміналістики							
9.	Правові засади та загальні принципи надання домедичної допомоги.	6	2	2	0	0	8
10.	Основи тактичної медицини. Алгоритм домедичної допомоги постраждалим в умовах бойових дій/воєнного стану.	8	2	0	0	2	8
11.	Правила поведінки на місці події. Алгоритм огляду постраждалого.	6	0	0	0	0	10
12.	Особливості надання допомоги при надзвичайних ситуаціях: масових травмах, пожежах, аваріях. Алгоритм допомоги постраждалим від хімічних, біологічних, радіологічних і ядерних агентів.	6	0	0	0	0	10
13.	Алгоритм дій при травмах та пораненнях.	6	0	0	0	0	10
14.	Алгоритм надання домедичної допомоги при раптовій зупинці кровообігу. Правила проведення серцево-легеневої реанімації для різних вікових груп.	8	2	0	0	2	8
15.	Алгоритм дій при кровотечах. Основи десмургії.	6	2	0	0	2	8
16.	Алгоритм дій при ушкодженнях екогенними чинниками навколишнього середовища.	6	0	0	0	0	10
17.	Алгоритм дій при невідкладних станах різноманітних соматичних захворювань.	8	2	0	2	0	8
ВСЬОГО		90	10	2	2	6	80
Кафедра психології							
18.	Технологія первинної психологічної допомоги в кризових ситуаціях.	12	2	2	0		10

19.	Психологічна травма та фактори ризику у процесі розвитку психологічних захворювань.	11	1	0	0	1	10
20.	Техніки управління та подолання стресу.	11	1	0	0	1	10
21.	Виявлення суїцидальної поведінки. Ситуації виникнення психологічних розладів, їх профілактика та подолання.	11	1	0	0	1	10
22.	Прийоми безпечного повідомлення про критичні новини.	11	1	0	0	1	10
ВСЬОГО		45	8	2	2	4	37
ВСЬОГО ПО НАВЧАЛЬНІЙ ДИСЦИПЛІНІ		180	26	6	6	14	154

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ І ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за заочною формою навчання

КАФЕДРА ФІЗИЧНОЇ ТА ТАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Тема 1. Поняття та правові основи цивільного захисту. Єдина державна система цивільного захисту.

Лекційне заняття -1 година
для заочної форми навчання

Навчальні питання:

1. Нормативно-правові основи цивільного захисту України.
2. Стратегія громадської безпеки та цивільного захисту України.
3. Мета, завдання та заходи цивільного захисту.
4. Цивільний захист, як державна функція.
5. Єдина державна система цивільного захисту (ЄДСЦЗ).

Тема 2. Види небезпек та надзвичайних ситуацій. Дії в умовах надзвичайних ситуацій.

Лекційне заняття -1 година
для заочної форми навчання

Навчальні питання:

1. Визначення термінів небезпека та надзвичайна ситуація.
2. Класифікація надзвичайних ситуацій.
3. Основні ознаки надзвичайних ситуацій.
4. Небезпеки та їх аналіз. Аналіз дерева помилок (АДП).
5. Сімейний план готовності до небезпек. Підготовка до небезпеки.
6. Сімейна тривожна валіза. Альтернативний спосіб зв'язку при надзвичайній ситуації.
7. Дії в умовах надзвичайних ситуацій.

Тема 3. Захист населення в умовах надзвичайних ситуацій техногенного характеру.

Семінарське заняття -1 година
для заочної форми навчання

Навчальні питання:

1. Визначення поняття надзвичайної ситуації техногенного характеру та джерело їх виникнення.

2. Класифікація надзвичайних ситуацій техногенного характеру за характером походження (видом) та їх прояви.
3. Класифікація надзвичайних ситуацій техногенного характеру за рівнями (масштабом) та додатковими критеріями (за швидкістю поширення).
4. Дії правоохоронних служб та населення в умовах надзвичайних ситуацій техногенного характеру.
5. Основні типи споруд та принципи захисту від радіаційної та хімічної небезпек.
6. Індивідуальні засоби захисту від радіаційної та хімічної небезпек.

Тема 4. Заходи безпеки та дії населення під час надзвичайних ситуацій природного характеру.

*Семінарське заняття -1 година
для заочної форми навчання*

Навчальні питання:

1. Визначення поняття надзвичайної ситуації природного характеру та їх рівні (масштаб).
2. Класифікація надзвичайних ситуацій природного характеру за характером походження (видом), їх основні ознаки та причини.
3. Загальні правила поведінки під час надзвичайної ситуації природного характеру.
4. Алгоритм дій під час надзвичайної ситуації природного характеру різного рівня походження.

Тема 5. Захист населення від надзвичайних подій соціального характеру.

*Для самостійного опрацювання -6 годин
для заочної форми навчання*

Навчальні питання:

1. Визначення поняття надзвичайної ситуації соціального характеру.
2. Основні ознаки та наслідки надзвичайних ситуацій соціального характеру.
3. Загальні правила поведінки під час надзвичайної ситуації соціального характеру.
4. Алгоритм дій під час надзвичайної ситуації соціального характеру різного рівня походження.

Тема 6. Біологічна та екологічна безпека.

*Для самостійного опрацювання -6 годин
для заочної форми навчання*

Навчальні питання:

1. Визначення поняття біологічної та екологічної небезпеки.
2. Основні джерела біологічних та екологічних загроз.
3. Взаємозв'язок між біологічною та екологічною небезпеками.
4. Роль правоохоронних органів в забезпеченні біологічної та екологічної безпеки.
5. Особливості захисту населення від біологічних та екологічних загроз.

Тема 7. Надзвичайні події воєнного характеру. Особливості захисту населення в умовах воєнного стану.

*Практичне заняття -2 години
для заочної форми навчання*

Навчальні питання:

1. Визначення поняття надзвичайної ситуації воєнного характеру.
2. Особливості надзвичайної ситуації воєнного характеру.
3. Загальні правила поведінки під час надзвичайних ситуацій воєнного характеру різного походження.
4. Алгоритм дій при сигналі «Повітряна тривога», інших повідомленнях про загрози та небезпеки.
5. Види боєприпасів та правила поводження з вибухонебезпечними предметами.
6. Індивідуальні засоби захисту при радіаційній та хімічній небезпеках.
7. Види радіоактивного випромінювання, його вплив на організм людини, способи захисту.
8. Період піврозпаду радіоактивних речовин та вплив радіоактивного забруднення на довкілля.
9. Небезпечні хімічні речовини, отруйні гази та способи захисту від їх впливу.

Тема 8. Організація цивільного захисту в закладах освіти та на підприємствах.

*Практичне заняття -2 години
для заочної форми навчання*

Навчальні питання:

1. Основні завдання цивільного захисту в закладах освіти та на підприємствах.
2. Відповідальні особи та структура цивільного захисту в закладах освіти та на підприємствах.
3. Особливості організації цивільного захисту в закладах освіти та на підприємствах (за класами небезпек).
4. Складання планів цивільного захисту в навчальних закладах та на підприємствах.
5. Організація навчань з цивільної безпеки в закладах освіти.
6. Алгоритми дій під час «Повітряної тривоги» та при пожежній небезпеці.
7. Основні чинники горіння (трикутник вогню).
8. Засоби гасіння пожежі. Види вогнегасників та правила користування ними.
9. Шляхи евакуації та вимоги до них. Складання планів евакуації в навчальних закладах та на підприємствах.
10. Протипожежні щити та куточки. Вимоги та оснащення. Правила користування та місця розміщення.

КАФЕДРА КРИМІНАЛІСТИКИ

Тема 9. Правові засади та загальні принципи надання домедичної допомоги.

*Лекційне заняття -2 години
для заочної форми навчання*

Навчальні питання:

1. Нормативно-правові основи надання домедичної допомоги.
2. Принципи надання допомоги в залежності від кількості постраждалих, важкості стану постраждалих та наявності небезпечних для життя ушкоджень.
3. Правила проведення огляду місця події. Дотримання особистої безпеки.
4. Використання аптечок та засобів індивідуального захисту під час надання домедичної допомоги.
6. Екстрені служби та особливості їх виклику.
7. Алгоритм дій в разі масових травм, сортування постраждалих.

Тема 10. Основи тактичної медицини. Алгоритм домедичної допомоги постраждалим в умовах бойових дій/воєнного стану.

*Практичне заняття -2 години
для заочної форми навчання*

Навчальні питання:

1. Поняття про тактичну медицину.
3. Алгоритм MARCH.
4. Зони та обсяг надання домедичної допомоги в умовах бойових дій (в залежності від зони в якій знаходиться потерпілий).
5. Засоби індивідуального медичного оснащення та правила їх використання.

Тема 11. Правила поведінки на місці події. Алгоритм огляду постраждалого.

*Для самостійного опрацювання
для заочної форми навчання*

Навчальні питання:

1. Алгоритм підходу до постраждалого та огляду місця події.
2. Принципи надання домедичної допомоги з дотриманням правил власної безпеки.
3. Перегляд та аналіз відео-фрагментів щодо огляду та переміщення постраждалого.
4. Алгоритм швидкої оцінки, розпізнавання і стабілізації станів, що загрожують життю постраждалого CABCDE. Первинний та вторинний огляд постраждалого.
5. Алгоритм швидкого збору анамнезу у випадку невідкладного стану SAMPLE.
6. Алгоритм надання постраждалому стабільного бокового положення.
7. Способи транспортування постраждалого.

Тема 12. Особливості надання допомоги при надзвичайних ситуаціях: масових травмах, пожежах, аваріях. Алгоритм допомоги постраждалим від хімічних, біологічних, радіологічних і ядерних агентів.

*Для самостійного опрацювання
для заочної форми навчання*

Навчальні питання:

1. Поняття та зміст медицини катастроф, алгоритм дій у випадку масового ураження людей.
2. Правила і принципи сортування постраждалих у випадках масового ураження. Первинне сортування постраждалих. MIST-рапорт.
3. Особливості керування місцем події у випадках масового ураження людей, та основи організації співпраці екстрених служб.
4. Відпрацювання ситуаційних задач згідно алгоритму дій при ураженні хімічними, біологічними, радіологічними та ядерними агентами, при масовому ураженні людей.
5. Перегляд та аналіз практичних відео фрагментів щодо надання домедичної допомоги при масовому ураженні людей.

Тема 13. Алгоритм дій при травмах та пораненнях.

*Для самостійного опрацювання
для заочної форми навчання*

Навчальні питання:

1. Поняття травм та їх класифікація.
2. Алгоритми надання домедичної допомоги при підозрі на травми голови, хребта, тазу.
3. Алгоритми надання домедичної допомоги при підозрі на травми грудної клітини та живота.
4. Алгоритм надання домедичної допомоги при травмуванні внаслідок ДТП.
5. Алгоритм надання домедичної допомоги при травмуванні внаслідок падіння з висоти.
6. Алгоритм дій надання домедичної допомоги при травматичній ампутації кінцівки та тривалого стискання тканин.
7. Домедична допомога при підозрі на перелом кісток кінцівок.
8. Травматичний шок: механізм, ознаки, алгоритм домедичної допомоги.
9. Перегляд та аналіз практичних відео фрагментів щодо надання домедичної допомоги при травмах та пораненнях.

Тема 14. Алгоритм надання домедичної допомоги при раптовій зупинці кровообігу. Правила проведення серцево-легеневої реанімації для різних вікових груп.

*Практичне заняття -2 години
для заочної форми навчання*

Навчальні питання:

1. Поняття про невідкладні стани. Загальне уявлення про смерть.
2. Етапи довготривалого вмирання. Ознаки клінічної та біологічної смертей.
3. Поняття серцево-легеневої реанімації, її загальні правила.
4. Особливості проведення серцево-легеневої реанімації постраждалим різних вікових груп.

Тема 15. Алгоритм дій при кровотечах. Основи десмургії.

*Практичне заняття -2 години
для заочної форми навчання*

Навчальні питання:

1. Види та характеристика кровотеч.
2. Домедична допомога при зовнішніх кровотечах.
3. Домедична допомога при внутрішніх кровотечах.
4. Поняття критичної кровотечі, алгоритм надання домедичної допомоги.
5. Поняття десмургії.
6. Перегляд та аналіз практичних відео фрагментів щодо надання домедичної допомоги при кровотечах.

Тема 16. Алгоритм дій при ушкодженнях екогенними чинниками навколишнього середовища.

*Для самостійного опрацювання
для заочної форми навчання*

Навчальні питання:

1. Ознаки впливу на організм людини крайніх температур, алгоритм дій при наданні домедичної допомоги.
3. Поняття про отруєння та отрути, алгоритм дій при наданні домедичної допомоги.
4. Алгоритм дій надання домедичної допомоги при ураженні електричним струмом, блискавкою.

5. Алгоритм дій надання домедичної допомоги при утопленні.
6. Алгоритм дій надання домедичної допомоги при укусах тварин, змій та комах.
7. Перегляд та аналіз практичних відео фрагментів щодо надання домедичної допомоги при ушкодженнях екогенними чинниками навколишнього середовища.

Тема 17. Алгоритм дій при невідкладних станах різноманітних соматичних захворювань.

*Семінарське заняття – 2 години
для заочної форми навчання*

Навчальні питання:

1. Невідкладні стани при захворюваннях органів серцево-судинної системи, основні симптоми та алгоритм надання домедичної допомоги.
2. Невідкладні стани при захворюваннях органів дихальної системи основні симптоми та алгоритм надання домедичної допомоги.
3. Судомні (епілептичні) напади, клінічна картина та алгоритм дій при наданні домедичної допомоги.
4. Цукровий діабет. Алгоритм дій при наданні домедичної допомоги при гіперглікемічній комі
5. Захворювання, означені поняттям «гострий живіт»: причини, симптоми, алгоритм дій при наданні домедичної допомоги.
6. Перегляд та аналіз практичних відео фрагментів щодо надання домедичної допомоги при невідкладних станах різноманітних соматичних захворювань.

КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ

Тема 18. Технологія первинної психологічної допомоги в кризових ситуаціях.

*Лекційне заняття -2 години
для заочної форми навчання*

Навчальні питання:

1. Технологія первинної психологічної допомоги в кризових ситуаціях.
2. Поняття психологічної травми та фактори ризику у процесі розвитку психологічних захворювань.
3. Техніки управління та подолання стресу.
4. Виявлення суїцидальної поведінки. Ситуації виникнення психологічних розладів, їх профілактика та подолання.
5. Прийоми безпечного повідомлення про критичні новини.

*Семінарське заняття - 2 години
для заочної форми навчання*

Навчальні питання:

1. Технологія первинної психологічної допомоги в кризових ситуаціях.
2. Поняття психологічної травми та фактори ризику у процесі розвитку психологічних захворювань.
3. Техніки управління та подолання стресу.
4. Виявлення суїцидальної поведінки. Ситуації виникнення психологічних розладів, їх профілактика та подолання.

5. Прийоми безпечного повідомлення про критичні новини.

Завдання:

Рольова гра. Діалог між фахівцем і постраждалим, який перебуває у стані шоку.

1. Складіть алгоритм дій для ППД у випадку масового інциденту.
2. Відпрацюйте техніку «активного слухання» у парах.
3. Проведіть міні-симуляцію: один учасник — постраждалий, інший — фахівець, третій — спостерігач, який дає зворотний зв'язок.
4. Розробіть коротку пам'ятку для волонтерів, які вперше надають ППД.

Тема 19. Психологічна травма та фактори ризику у процесі розвитку психологічних захворювань.

*Практичне заняття - 1 година
для заочної форми навчання*

Завдання:

1. Аналіз випадку з використанням техніки «Психологічне картування»
2. Студенти отримують опис травматичної ситуації.
3. Необхідно скласти карту факторів ризику та захисних факторів, використовуючи візуальну схему (mind map).
4. Відпрацювання техніки «Граундінг» (Grounding)
5. Учасники вчаться застосовувати методи повернення у «тут і тепер» (наприклад, техніка 5-4-3-2-1: назвати 5 предметів, які бачиш, 4 звуки, які чуєш, тощо) для стабілізації емоційного стану постраждалого.
6. Рольова вправа з використанням «Активного слухання»
7. Один учасник грає роль клієнта, інший — фахівця.
8. Необхідно застосувати перефразування, уточнення, відображення емоцій та невербальну підтримку.
9. Міні-симуляція кризового інтерв'ю з технікою «Відкрите запитування»
Мета: навчитися ставити відкриті, неоцінювальні запитання для виявлення переживань і факторів ризику. Після вправи група обговорює, які формулювання допомогли встановити довіру.
10. Розробка рекомендацій із використанням техніки «Психоедукація»
Студенти створюють коротку пам'ятку для людей із групи ризику, пояснюючи простими словами, що таке психологічна травма, які є нормальні реакції та коли варто звернутися по допомогу.

Тема 20. Техніки управління та подолання стресу.

*Практичне заняття - 1 година
для заочної форми навчання*

Завдання:

1. Дихальна техніка «4-7-8»
Вдих на 4 секунди, затримка дихання на 7 секунд, повільний видих на 8 секунд.
Мета: швидке зниження фізіологічного збудження та тривожності.
2. Прогресивна м'язова релаксація (за Джекобсоном)
Почергове напруження та розслаблення груп м'язів від стоп до обличчя.
Мета: зняття м'язової напруги та відновлення відчуття контролю над тілом.
3. Техніка «Когнітивна переоцінка»

Робота в парах: один учасник описує стресову ситуацію, інший допомагає знайти альтернативне, менш загрозливе тлумачення подій.

Мета: зменшення емоційної інтенсивності через зміну мисленнєвих установок.

4. Міні-практика майндфулнес «Сканування тіла»

Учасники зосереджують увагу на відчуттях у різних частинах тіла, не оцінюючи їх.

Мета: розвиток усвідомленості та зниження рівня стресу.

5. Візуалізація «Безпечне місце»

Керована уява: учасники створюють у свідомості образ місця, де вони почуваються спокійно та захищено.

Мета: формування внутрішнього ресурсу для швидкого відновлення емоційної рівноваги.

Тема 21. Виявлення суїцидальної поведінки. Ситуації виникнення психологічних розладів, їх профілактика та подолання.

*Практичне заняття - 1 година
для заочної форми навчання*

Завдання:

1. Техніка «SIGNS» (Suicidal Intent General Noticing Signs)

Робота з чек-листом ранніх попереджувальних ознак (зміни у поведінці, мові, емоціях).

Завдання: у групах проаналізувати вигаданий кейс і визначити, які сигнали тривоги присутні.

2. Метод «Пряме запитання»

Відпрацювання навичок безпечного та прямого запитання про суїцидальні думки без осуду.

Мета: зниження ризику через відкритий діалог.

3. Техніка «Активне слухання + відображення емоцій»

Рольова вправа: один учасник — людина в кризі, інший — фахівець.

Завдання: застосувати перефразування, уточнення, відображення почуттів, підтримуючі невербальні сигнали.

4. Кризове інтерв'ю з використанням «Шкали оцінки ризику»

Ознайомлення з інструментами оцінки рівня небезпеки (наприклад, Columbia Suicide Severity Rating Scale — C-SSRS).

Практика: у парах провести коротке інтерв'ю та визначити рівень ризику.

5. Техніка «План безпеки» (Safety Plan)

Розробка індивідуального плану дій для людини з високим ризиком (контакти підтримки, тригерні ситуації, способи самодопомоги).

Мета: надати людині конкретний алгоритм дій у кризовий момент.

Тема 22. Прийоми безпечного повідомлення про критичні новини.

*Практичне заняття - 1 година
для заочної форми навчання*

Завдання:

1. Техніка «SPIKES» (адаптована для психологічної практики)

S — Setting: створення безпечного середовища

P — Perception: з'ясування, що вже знає людина

I — Invitation: запит дозволу на обговорення теми

К — Knowledge: чітке, просте повідомлення фактів

Е — Empathy: емоційна підтримка

С — Strategy/Summary: план подальших дій

Завдання: у парах відпрацювати повідомлення новини за цим алгоритмом.

2. Метод «Пауза–Перевірка–Підтримка»

Після повідомлення новини зробити паузу, дати людині час на реакцію, перевірити її розуміння, надати підтримку.

Рольова вправа з моделюванням різних емоційних реакцій співрозмовника.

3. Техніка «Я-повідомлення»

Формулювання інформації від першої особи, щоб уникнути звинувачень і зменшити конфліктність.

Практика: переформулювати “ти”-повідомлення у “я”-повідомлення у складних ситуаціях.

4. Використання «Контейнерних фраз»

Короткі, підтримуючі висловлювання, які допомагають людині відчувати безпеку («Я поруч із вами», «Ми пройдемо це разом»).

Завдання: скласти набір таких фраз для різних типів критичних новин.

5. Міні-сесія «План подальших кроків»

Після повідомлення новини разом із людиною визначити конкретні наступні дії (кого повідомити, куди звернутися, що зробити сьогодні).

Практика: у групах створити план для різних сценаріїв (медична діагностика, втрата, надзвичайна ситуація).

5. Завдання для самостійної роботи.

КАФЕДРА ФІЗИЧНОЇ ТА ТАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

До завдань для самостійної роботи здобувачі вищої освіти можуть отримати доступ на сайті ННПП НАВС у розділі «Дистанційні курси» за допомогою індивідуального логіну і паролю.

КАФЕДРА КРИМІНАЛІСТИКИ

До завдань для самостійної роботи здобувачі вищої освіти можуть отримати доступ на сайті ННПП НАВС у розділі «Дистанційні курси» за посиланнями за допомогою індивідуального логіну і паролю:

КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ

З психологічної допомоги завдання не передбачені.

6. Індивідуальні завдання

КАФЕДРА ФІЗИЧНОЇ ТА ТАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Завдання не передбачені.

КАФЕДРА КРИМІНАЛІСТИКИ

Теми реферативних повідомлень:

1. Порядок надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах згідно наказу МОН № 441 від 09.03.2022 року.

2. Екстрені служби та особливості їх виклику.

3. Алгоритми надання допомоги залежно від важкості стану постраждалого та наявності в нього небезпечних для життя ушкоджень.
4. Принципи та заходи особистої безпеки.
5. Основні принципи та завдання тактичної медицини.
6. Етапи надання допомоги в тактичній медицині.
7. Зони та обсяг надання домедичної допомоги в військово-польових умовах.
8. Способи та технічне виконання тимчасової зупинки зовнішніх кровотеч.
10. Поняття про десмургію.
11. Поняття травм та їх класифікація.
12. Алгоритм дій при наданні домедичної допомоги при ДТП.
13. Алгоритм дій при наданні домедичної допомоги постраждалому в разі ураження електричною та атмосферною електрикою.
14. Поняття про отрути й отруєння.
15. Алгоритм дій при наданні домедичної допомоги в разі підозри на перекриття дихальних шляхів.
16. Алгоритм дій при наданні домедичної допомоги у разі утоплення.
17. Захворювання, означені поняттям «гострий живіт»: причини прояви, діагностика, домедична допомога при невідкладних станах.
18. Клінічні ознаки й алгоритми надання домедичної допомоги в разі судомних нападів (епілепсії).
19. Клінічні ознаки й алгоритми надання домедичної допомоги в разі коматозних станів цукрового діабету.

КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ

Індивідуальні завдання та теми рефератів із використанням технік «photovoice» та розв'язанням кейсів за тематикою дисципліни.

1. Презентація «Проблеми психологічної допомоги в Україні».
2. Кейс «Психологічний супровід: від проблеми до її вирішення».
3. Технології психологічного супроводу та підтримки.
4. Ессе «Психологічний супровід дитини з порушеннями розвитку».
5. Презентація «Психологічний супровід сімей з дітьми, які мають особливості психічного та/або фізичного розвитку»
6. Кейс «Психологічний супровід обдарованих дітей».
7. Кейс «Методи психологічного обстеження дитини».
8. Кейс «Методи психологічного обстеження дитини з особливим розвитком».
9. Презентація дизайну психологічного обстеження дорослого.
10. Ессе «Слабкі та сильні сторони психотерапії».
11. Презентація «Реалії психологічної допомоги: порівняльний аналіз вітчизняної та зарубіжної практики».
12. Кейс «Система психологічної допомоги: авторський законопроект».

7. Методи навчання.

КАФЕДРА ФІЗИЧНОЇ ТА ТАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ КАФЕДРА КРИМІНАЛІСТИКИ

Методи навчання

- **Словесні**

Розповідь-пояснення використовується під час навчання здобувачів протягом лекції. За метою виділяються такі види розповіді: розповідь-вступ, розповідь-повість, розповідь-висновок. Ефективність зазначеного методу залежить головним чином від уміння викладача розповідати, доступності інформації, від поєднання його з іншими методами навчання.

Бесіда – це діалог між викладачем та здобувачем вищої освіти, який дає можливість за допомогою цілеспрямованих і вміло сформульованих питань спрямувати здобувачів на активізацію отриманих знань. Саме за допомогою їх викладач активізує діяльність здобувачів, ставлячи їм запитання для роздумів, розв'язання проблемної ситуації.

Лекція слугує для пояснення теми; її типовими ознаками, є тривалість запису плану та рекомендованої літератури, введення та характеристика нових понять, розкриття та деталізація матеріалу, завершальні висновки викладача, відповіді на запитання.

- **Наочні методи**

Ілюстрація – допоміжний метод при словесному методі, її значення полягає в яскравішому викладенні та демонстрації власної думки.

Демонстрація характеризується рухомістю засобу демонстрування, наприклад, демонстрація навчальних фільмів.

- **Практичні методи:** вправи, складання процесуальних документів. Проведення слідчих (розшукових) дій. Ці методи не несуть нової навчально-пізнавальної інформації, а слугують лише для закріплення, формування практичних умінь при застосуванні раніше набутих знань.

- **Рольова гра:**

пояснення фабули (змісту й умов гри);

підготовка дійових осіб для виконання своїх ролей;

підготовка учнів-експертів, ведучого.

КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ

Під час освітнього процесу використовуються методи навчання: бінарні, частково-пошукові; *словесні методи* (розповідь-пояснення), *наочні* (ілюстрація, демонстрація), *практичні* (репродуктивні, проблемно-пошукові, інтерактивні (дискусія); рольова гра, частково-пошукові, проблемні, дальтон-технологія, активні та інтерактивні, інформаційні й евристичні ("мозковий штурм", синектики, Сократів діалог, аналогій, кейс-метод, стоп-кадр, ПОПів-формула, дискусія, синтез думок – think-pair-share), метод ситуацій (flipped classroom (обернений клас), ситуація-вправа, ситуація-оцінка, ситуація-проблема, ситуація-ілюстрація), імпульс-повідомлення, незакінчені речення, складання коментованої схеми дій. Практико-орієнтоване навчання із інтерактивною взаємодією мікрогруп.

8. Форми та методи контролю, критерії оцінювання результатів навчання.

КАФЕДРА ФІЗИЧНОЇ ТА ТАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

КАФЕДРА КРИМІНАЛІСТИКИ

Поточний контроль – усний (у вигляді індивідуального або групового опитування, аналізу ділових ситуацій, ділових ігор) або письмовий (у вигляді

контрольної роботи, тестів). Форми поточного контролю з кожної теми визначає викладач.

Підсумковий контроль проводиться у формі заліку та екзамену після закінчення вивчення навчальної дисципліни. Структура білета передбачає два теоретичні питання та ситуаційне завдання.

Методи контролю. Поточний контроль здійснюється шляхом оцінювання усних відповідей щодо проблем для обговорення, передбачених планом семінарських занять, а також шляхом: проведення експрес-опитувань, тестування, підготовки доповідей і рефератів. Під час оцінювання враховується глибина теоретичних знань здобувачів і вміння застосовувати їх на практиці.

Практичні заняття по можливості проводяться двома науково-педагогічними працівниками, оскільки, з врахуванням специфіки відпрацювання ситуаційних завдань з використанням можливостей навчально-тренувальних полігонів та робочих місць навчальна група завчасно може поділятися на дві підгрупи.

КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ

Форми контролю – усне та письмове опитування. *Контроль самостійної* здійснюється шляхом перевірки виконаних завдань, передбачених програмою.

Методи поточного контролю:

- усне опитування (бліц-опитування, фронтальне опитування);
- робота за індивідуальними завданнями;
- тестування;
- поняттєве вправління;
- групові завдання, що передбачають розв'язання або підготовку проблемних ситуацій.

При поточному контролі оцінюються усні виступи, вирішення практичних завдань і тестів, творчі й проектні роботи.

Методи підсумкового контролю: усна відповідь або тестування.

При підсумковому контролі застосовується 100-бальна шкала оцінювання, а також національна система (відмінно, добре, задовільно, незадовільно) та система ECTS (A, B, C, D, E, F, FX).

Розподіл балів, що присвоюються здобувачеві 2-й семестр

Накопичення балів з тем за усі види робіт Мах 60 б.													Підсумковий контроль залік	Підсумкова кількість балів
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	Мах 40 б.	Мах 100 б.
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		

3-й семестр

Накопичення балів з тем за усі види робіт Мах 60 б.													Підсумковий контроль екзамен	Підсумкова кількість балів

T14	T15	T16	T17	T18	T19	T20	T21	T22		Max 40 б.	Max 100 б.
5	5	5	5	5	5	5	5	5			

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	відмінне виконання
85-89	Добре	B	вище середнього рівня
75-84		C	загалом хороша робота
66-74	Задовільно	D	Непогано
60-65		E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35-59		Fx	необхідне перескладання
1-34	Незадовільно	F	необхідне повторне вивчення курсу

9. Інструменти, обладнання, програмне забезпечення, використання яких передбачає дисципліна.

Під час проведення всіх видів занять використовується обладнання і програмне забезпечення:

- в очному (offline) режимі - інтерактивні, мультимедійні проектори, комп'ютери, планшети, інтерактивна дошка;

- в змішаному (blended) режимі - дистанційні навчальні курси дисципліни на офіційному вебпорталі НАВС через мережу Інтернет (на платформах Moodle (Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment, Google Meet);

- без очної складової в дистанційному режимі (on-line) за вибором викладача - програмне забезпечення через мережу Інтернет.

На платформі Moodle розміщені допоміжні матеріали.

Системо-технічне забезпечення навчальної дисципліни складається із:

- апаратних засобів (персональних комп'ютерів, мережевого обладнання, джерел безперебійного живлення, серверів, обладнання для відеоконференц зв'язку тощо), що забезпечують розроблення і використання веб-ресурсів навчального призначення, управління освітнім процесом та необхідні види навчальної взаємодії між суб'єктами дистанційного навчання у синхронному і асинхронному режимах.

- інформаційно-комунікаційного забезпечення навчальної дисципліни із пропускнуою здатністю каналів, що надає всім суб'єктам дистанційного навчання навчального закладу цілодобовий доступ до веб-ресурсів і веб-сервісів для реалізації освітнього процесу у синхронному та асинхронному режимах;

- програмного забезпечення загального призначення.

Веб-ресурси навчальної дисципліни, що необхідні для забезпечення дистанційного навчання, містять:

- методичні рекомендації щодо їх використання, послідовності виконання завдань, особливостей контролю тощо;
- документи планування освітнього процесу (навчальні та робочі навчальні програми, навчально-тематичні плани);
- відеозаписи лекцій, семінарів тощо;
- мультимедійні лекційні матеріали;
- практичні завдання із методичними рекомендаціями щодо їх виконання;
- пакети тестових завдань для проведення контрольних заходів, тестування із автоматизованою перевіркою результатів, тестування із перевіркою викладачем; електронні бібліотеки чи посилання на них; бібліографії.

10. Перелік питань для підсумкового контролю з навчальної дисципліни.

КАФЕДРА ФІЗИЧНОЇ ТА ТАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

1. Правові основи цивільного захисту (основні законодавчі акти).
2. Визначення поняття цивільного захисту.
3. Основні завдання цивільного захисту.
4. Єдина державна система цивільного захисту (її структура, органи управління).
5. Визначення поняття небезпеки та надзвичайні ситуації.
6. Визначення поняття «Потенційно небезпечний об'єкт».
7. Загальні ознаки надзвичайної ситуації.
8. Класифікація надзвичайних ситуацій за походженням, їх наслідки.
9. Класифікація надзвичайних ситуацій за рівнем поширення (масштабом).
10. Дії спеціалізованих служб цивільного захисту під час небезпечних й надзвичайних ситуацій.
11. Характеристика надзвичайних ситуацій техногенного характеру (причини, фактори ураження, наслідки)
12. Організація захисту населення при радіаційній та хімічній небезпеці.
13. Вторинні фактори ураження при надзвичайних ситуаціях техногенного характеру на прикладі атомних станцій та хімічних підприємств.
14. Основні способи захисту при радіаційній та хімічній небезпеці.
15. Види радіаційного випромінювання. Вплив на організм людини та захист від радіаційного випромінювання.
16. Що таке період піврозпаду. Дезактивація, мета та методи.
17. Класифікація надзвичайних ситуацій природного характеру за типом події.
18. Класифікація надзвичайних ситуацій природного характеру за масштабом.
19. Основні наслідки надзвичайних ситуацій природного характеру.
20. Класифікація пожеж природного походження за типом горіння та їх особливості.
21. Класифікація пожеж природного походження за місцем виникнення та їх особливості.
22. Основні чинники які обумовлюють горіння.
23. Основні небезпечні фактори пожежі.

24. Повені, причини та наслідки.
25. Типи надзвичайних ситуацій соціального характеру.
26. Характеристика основних категорій надзвичайних ситуацій соціального характеру.
27. Причини виникнення, масштаб та наслідки надзвичайних ситуацій соціального характеру.
28. Алгоритм дій у разі стрільби, перестрілки, вибухів.
29. Визначення поняття «Біологічна небезпека». Причини виникнення.
30. Основні джерела виникнення біологічних загроз та об'єкти впливу.
31. Принципи організації санітарної охорони території від заносу і розповсюдження інфекційних та паразитарних захворювань.
32. Визначення надзвичайної події військового характеру.
33. Алгоритм дій під час сигналу «Повітряна тривога».
34. Сімейний план готовності до надзвичайних ситуацій.
35. Тривожна валіза, рекомендований склад сімейної тривожної валізи.
36. Правила поведінки з вибухонебезпечними предметами.
37. Завдання та обов'язки навчального закладу у сфері цивільного захисту.
38. Види інструктажів, порядок проведення, відповідальні особи.
39. Організація захисту учасників освітнього процесу від надзвичайних ситуацій.
40. Алгоритм дій учасників освітнього процесу за сигналами пожежна небезпека.

КАФЕДРА КРИМІНАЛІСТИКИ

1. Порядок надання домедичної допомоги дорослим при раптовій зупинці кровообігу.
2. Порядок надання домедичної допомоги дітям при раптовій зупинці кровообігу.
3. Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при порушенні прохідності верхніх дихальних шляхів - обструкція стороннім тілом.
4. Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при масивній зовнішній кровотечі.
5. Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при підозрі на гострий мозковий інсульт.
6. Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при підозрі на гострий інфаркт міокарда.
7. Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при проникній травмі грудної клітки.
8. Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при тупій травмі грудної клітки.
9. Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при проникній травмі черевної порожнини.
10. Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при тупій травмі органів черевної порожнини.
11. Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при підозрі на пошкодження хребта.
12. Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при підозрі на травму голови.

13. Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при підозрі на перелом кісток кінцівок.
14. Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при травматичній ампутації.
15. Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при синдромі довготривалого здавлення.
16. Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при підозрі на шок.
17. Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при підозрі на передозування опіоїдами.
18. Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при підозрі на гостре отруєння невідомою речовиною.
19. Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при термічних опіках.
20. Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при загальному переохолодженні та/або відмороженні.
21. Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при судомах.
22. Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при пошкодженні очей.
23. Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при тепловому ударі.
24. Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при ураженні електричним струмом або блискавкою.
25. Порядок надання домедичної допомоги при утопленні.
26. Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при анафілаксії.
27. Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при гіпоглікемії.
28. Порядок надання домедичної допомоги постраждалим з травмою.
29. Порядок надання домедичної допомоги постраждалим в умовах бойових дій / воєнного стану.
30. Домедична допомога при раптових пологах. Реанімація новонароджених.

КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ

1. Поняття та ключові завдання Першої психологічної допомоги.
2. Основні етичні принципи надання ППД (Безпека, гідність, повага)
3. Опис трьох етапів моделі ППД: дивись, слухай, з'єднайся.
4. Пріоритетні дії надавання допомоги на етапі «дивись».
5. Алгоритм дій щодо забезпечення фізичної та психологічної безпеки постраждалого.
6. Забезпечення конфіденційності та поваги до особистих меж у ППД.
7. Особливості надання ППД дітям та підліткам.
8. Надання ППД особам з обмеженими можливостями або особливими потребами.
9. Визначення меж компетенції та коли необхідно скерувати постраждалого до фахівця.
10. Правила завершення взаємодії з особою після надання ППД.
11. Роль культурної чутливості та недискримінації у наданні допомоги.
12. Основні помилки яких слід уникати при наданні ППД.
13. Поняття психологічної травми та її класифікація за типом події.
14. Фактори що підвищують ризик розвитку психологічних захворювань після травми.

15. Типові емоційні реакції людини на гострий стрес та кризу.
16. Фізичні та когнітивні прояви гострої реакції на стрес.
17. Визначення та ознаки Посттравматичного стресового розладу (ПТСР).
18. Роль соціальної підтримки у процесі відновлення після травми.
19. Поняття психологічної резильєнтності та способи її зміцнення.
20. Ознаки, які свідчать про те що особа перебуває у стані гострого шоку чи ступору.
21. Особливості роботи з особами які пережили втрату чи горе.
22. Поняття віктимізації та як запобігти ревіктимізації під час допомоги.
23. Надання плану подальших дій та практичної підтримки.
24. Вплив попереднього травматичного досвіду на реакцію в поточній кризі.
25. Поняття та визначення стресу дистресу та еустресу.
26. Опис реакції організму: бий біжи завмри.
27. Техніка заземлення 5-4-3-2-1 та її практичне застосування.
28. Метод діафрагмального дихання як засіб швидкої саморегуляції.
29. Роль когнітивних технік у подоланні стресу робота з думками.
30. Техніки м'язової релаксації для зняття тілесної напруги.
31. Яких фраз і виразів слід уникати при повідомленні критичних новин.
32. Ознаки вторинної травматизації у надавачів допомоги.
33. Методи профілактики вигорання та психогігієна.
34. Важливість встановлення меж у наданні ППД.
35. Роль повноцінного сну та харчування в управлінні стресом.
36. Прийоми відновлення ресурсу після роботи у кризових ситуаціях.
37. Ознаки та маркери суїцидальної поведінки вербальні та невербальні.
38. Правила та форма постановки прямого питання про наявність суїцидальних думок.
39. Ключові фактори ризику суїциду та захисні фактори.
40. Алгоритм дій надавача ППД при виявленні високого суїцидального ризику.
41. Міфи про суїцид які заважають ефективній допомозі.
42. Прийоми залучення члена сім'ї до процесу повідомлення новин.
43. Поняття кризи ідентичності та її зв'язок з психологічними розладами.
44. Важливість скерування осіб із ризиком суїциду до кризових служб.
45. Надання підтримки особам які мають намір самопошкодження.
46. Техніки відновлення відчуття контролю та надії у постраждалих.
47. Робота з почуттям провини та сорому після травматичної події.
48. Складання плану безпеки та його основні елементи.
49. Поняття та визначення критичних новин та етичні аспекти їх повідомлення.
50. Мета та етапи Протоколу безпечного повідомлення критичних новин.
51. Важливість створення підготовленого та конфіденційного середовища при повідомленні критичних новин.
52. Оцінка рівня розуміння та готовності особи до сприйняття новин.
53. Використання метафор та аналогій для пояснення складної інформації.
54. Формулювання повідомлення про критичну новину чіткість і простота.
55. Реагування на емоційні сплески: гнів, сльози, заперечення.
56. Використання мовчання та пауз у комунікації для підтримки.
57. Запобігання непорозумінням шляхом зворотного зв'язку.
58. Надання плану подальших дій та практичної підтримки.

59. Фрази і вирази, яких слід уникати при повідомленні критичних новин.
60. Роль емпатії та співчуття у процесі повідомлення критичних новин.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Нормативно-правові акти та їх коментарі

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>
2. Основи законодавства України про охорону здоров'я : Закон України від 19 листоп. 1992 р. № 2801-ХІІ. *Верховна Рада України.* <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text>
3. Про екстрену медичну допомогу : Закон України від 05.07.2012. № 5081-VI. *Верховна Рада України.* <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5081-17#Text>
4. Про систему екстреної допомоги населенню за єдиним телефонним номером 112: Закон України від 13.03.2012 № 4499 -. *Верховна Рада України.* <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4499-17#Text>
5. Інструкція про порядок дій органів (підрозділів) поліції в разі виявлення радіоактивних, хімічних та ядерних матеріалів або отримання інформації про порушення правил чи незаконне поводження з ними : Затверджена наказом МВС України від 06.09.2017 р. № 754. *Верховна Рада України:* <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1240-17#Text>
6. Порядок взаємодії між органами та підрозділами Національної поліції, закладами охорони здоров'я та органами прокуратури України при встановленні факту смерті людини : Затверджений спільним наказом МВС, МОЗ та Генеральної прокуратури від 29.09.2017 р. № 807/1193/279. *Верховна Рада України :* <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1299-17#Text>
7. Порядок взаємодії закладів охорони здоров'я, що входять до системи екстреної медичної допомоги, з аварійно-рятувальними службами та підрозділами центральних та інших органів виконавчої влади, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування під час виникнення надзвичайних ситуацій та ліквідації їх наслідків Затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 21 листопада 2012 р. № 1121. *Верховна Рада України.* <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1121-2012-п#Text>
8. Порядок створення та використання матеріальних резервів для запобігання і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій: Затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2015 р. № 775. *Верховна Рада України.* <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/775-2015-п#Text>
9. Про затвердження переліків лікарських засобів та виробів медичного призначення, які повинні бути в складі аптечок медичних загальновійськових індивідуальних, аптечки автомобільної загальновійськової, наплічника медичного загальновійськового санітара та наплічника медичного загальновійськового санітарного інструктора (зі змінами): наказ Міністерства охорони здоров'я України від 05.01.2017 р. № 6. *Верховна Рада України.* <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0113-17#Text>
10. Про затвердження порядків надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах : наказ Міністерства охорони здоров'я України від

09.03.2022 р. № 441. *Верховна Рада України.*
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0356-22#Text>

11. Про затвердження Порядку інформування бригад екстреної (швидкої) медичної допомоги про виклик екстреної медичної допомоги та їх направлення на місце події : Постанова Кабінету Міністрів України від 21.11.12. №1118. *Верховна Рада України.* <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1118-2012-п#Text>

12. Про норматив прибуття бригад екстреної (швидкої) медичної допомоги на місце події : постанова Кабінету Міністрів України від 16.12.20. №1271. *Верховна Рада України.* <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1271-2020-п#n15>

13. Про затвердження переліків лікарських засобів у медичних аптечках транспортних засобів : Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 07.07.98 №187. Дата оновлення: 07.09.98. *Верховна Рада України.* <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0465-98#Text>

14. Про затвердження норм належності медичного забезпечення для підрозділів Національної поліції України: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 20.05.16 №396. Дата оновлення: 20.07.18. *Верховна Рада України.* <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0796-16#Text>

15. Про удосконалення підготовки з надання домедичної допомоги осіб, які не мають медичної освіти : наказ Міністерства охорони здоров'я України від 04.08.21.№ 1627. *Верховна Рада України.* <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1627282-21#Text>

Основна

1. Цивільний захист [підручник] / О.І.Запорожець, В.О.Михайлюк, Б.Д.Халмурадов, А.В.Русаловський, Н.В.Кулалаєва К. : «Центр учбової літератури», 2016.-264 с. 2.

2. Цивільний захист: навчальний посібник / К. О. Левчук, Р. Я. Романюк, А. О. Толок — Дніпродзержинськ : ДДГУ, 2016 р. — 325 с.

3. Організація управління цивільним захистом на місцевому рівні./ За загальною редакцією доктора наук з державного управління, доцента, Заслуженого лікаря України П.Б. Волянського.– К.:2015. – 553 с.

4. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій. Т. Евакуація населення у надзвичайних ситуаціях. За загальною редакцією В.В. Могильниченко.– К.: КІМ, 2008.– 288с.

5. Техногенна безпека [Текст] : підруч. [для вищ. навч. закл.] / М.М.Гіроль, Л.Р.Ниник, В.Й.Чабан ; Укр. держ. ун-т вод. госп-ва та природокористування. - Рівне : УДУВГП, 2004. - 452 с.

6. Медичний та біологічний захист за умов надзвичайних ситуацій: навчальний посібник. Близнюк М.Д., Волянський П.Б., Гафарова М.Т., Гур'єв С.О., Долгий М.Л., Іскра Н.І., Крилюк В.О., Кузьмін В.Ю., Матяш В.І., Сацик С.П., Терент'єва А.В. – Х.: ФОП Панов А.М., 2016. – 324с.

7. Пам'ятка з домедичної підготовки: навч. посіб./ Т.П. Жилін, О.В.Чуприна, Т.Г. Нагайник. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2018. - 102 с.

8. Домедична допомога: підручник / А.В.Самодін, О.В.Чуприна, Т.П. Жилін, М.В. Чорний та ін. ; за ред. В.В. Стеблюка. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2018. 228 с.
9. Домедична підготовка: підручник / А.В.Самодін, О.В.Чуприна Т.П. Жилін, та ін. ; за ред. В.В. Стеблюка. Харків : «Право», 2020. 344 с.
10. Домедична допомога: курс лекцій. / О.В.Чуприна, Т.П. Жилін, Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2018. 120 с.
11. Дії поліції у разі виявлення зброї та вибухових пристроїв або слідів їх застосування: навчальний посібник / кол. авторів; за заг. ред. С. С. Чернявського, О. Г. Рувіна, Б. Б. Теплицького - Київ : Нац. акад. внутр. справ - 2019. - 148 с.
12. Надання домедичної допомоги: методичні рекомендації / Т.П. Жилін, Т.Г. Нагайник, О.В.Чуприна, Харків : «Право», 2020. 134 с.
13. Пам'ятка з домедичної підготовки: навч. посіб./ Т.П. Жилін, О.В.Чуприна, Т.Г. Нагайник. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2018. 102 с.
14. Тактика надання самодопомоги та взаємодопомоги під час ведення бойових дій: навчальний посібник / Р.С. Троцький, О.В. Чуприна, О.А. Блінов. -К. - : ФПФ НГУ НАВС - 2016. - 137 с.
15. Перша психологічна допомога. Керівництво для працівників на місцях. Всесвітня організація охорони здоров'я, War Trauma Foundation, World Vision International. Женева : ВООЗ, 2012. 60 с.
16. Герман О. Я., Муратова С. Д., Клевець О. В. Кризова психологія та перша психологічна допомога : навч. посіб. Київ : Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка, 2020. 200 с.
17. Харашвілі Г. О., Харашвілі С. Л. Кризова психологія та психологічна допомога в умовах війни : навч.-метод. посіб. Київ : ДУ «Нац. ін-т псих. здоров'я», 2022. 150 с.
18. Голод Н. С. Перша психологічна допомога в умовах надзвичайних ситуацій : навч. посіб. Львів : Новий Світ-2000, 2023. 256 с.
19. Халліган, С. Л. та Іегуда, Р. (2000). Фактори ризику ПТСР. Національний центр посттравматичного стресового розладу, 11 (3), с. 1-3.
20. Поглиблений курс з психології надзвичайних ситуацій Національного інституту надзвичайної допомоги (National Institute of Medical Emergency Institute) (2020) – CARE. INEM-CAPIC
21. Оммерен, М., В. Саксена, С. і Сарацено, Б. (2005). Психічне та соціальне здоров'я під час та після гострих надзвичайних ситуацій: що виникає? Бюлетень Всесвітньої організації охорони здоров'я, 83 (1), с. 71-77.
22. Рузек, Дж., Янг, Б., Кордова, М. та Флінн, Б. (2004). Інтеграція служб психічного здоров'я при катастрофах з медициною невідкладних станів. Догоспітальна медицина та медицина катастроф, 19 (1), с. 46-53.
23. Вайнріб, Б. Р. та Блох, Е. Л. (2000). Кризове втручання та реагування на травму: теорія та практика. Більбао: Desclée de Brouwer.

Додаткова

1. Безпека життєдіяльності : навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти України І-ІУ рівнів акредитації / За ред. Є.П. Желібо та В.М. Пічі. К.: «Каравела», Львів: «Новий Світ-2000». 320 с.

- 2.Гудима А.А., Герасимів І.М. Перша медична допомога : посіб. для вчителя. Тернопіль: Центр оперативної поліграфії, 2006. 74 с.
- 3.Домедична допомога в умовах бойових дій : методичний посібник / В.Д. Юрченко, В.О. Крилюк, А.А. Гудима та ін. К.: Середняк Т.К., 2014. 80 с.
- 4.Жидацький В.Ц. Перша допомога при нещасних випадках: запитання, завдання, тести та відповіді : Навч. посіб./ В.Ц. Жидацький, М.Є. Жидацька. - К.: Основа, 2003. - 124 с.
- 5.Западнюк Б.В., Крейдич С.А. Невідкладна медична допомога: Посібник / Б.В. Западнюк, С.А. Крейдич. - К: Київський нац. ун-т внутр. справ, 2006. - 185
- 6.Зозуля І .С. Медицина невідкладних станів: швидка і невідкладна медична допомога [Текст] / І.С. Зозуля, А.В. Вершигора, В.І. Боброва [та ін.] / За ред. І.С. Зозулі. К. : ВСВ «Медицина», 2012.728 с.
- 7.Малий Ю.В. Транспортна іммобілізація (методичні, біомеханічні, технічні аспекти) / Ю.В. Малий, В.К. Малий. - Т.: Укр.мед.кн., 2004. - 187 с.
- 8.Марчук А.І., Солодкий В.М., Чорний М.В. Долікарська допомога : підручник. К.: НАВСУ, «Правові джерела». 2000. 234 с.
- 9.Приходько І.І. Перша медична допомога: Навч. посіб. / І.І. Приходько. - Харків: МВС України. Акад. внутр. військ МВС України. - 2006. - 55 с.
- 10.Фука М.М. Основи медико-санітарної підготовки. Тернопіль: Астон, 2006. 256 с.
- 11.Чуприна О.В. Основи медичних знань: долікарська допомога та медико-санітарна підготовка: Навч. посіб./ О.В.Чуприна, Т.В. Гищак, О.В. Долинина - К.: Вид-во «ПАЛИВОДА А.В.», 2006. - 216 с.
- 12.Ярмолатій О. В., Ярмолатій І. І. Психологія травми : навч. посіб. Дніпро : ЛПРА, 2019. 180 с.
- 13.Ткалич М. Г., Ісаєва О. М., Гайдук О. В. Психологічна допомога в екстремальних і кризових ситуаціях : монографія. Київ : КОНДОР, 2021. 310 с.
- 14.Крижановська С. І. Самодопомога та підтримка інших в умовах війни : практ. посіб. Київ : Ін-т психології ім. Г.С. Костюка НАПН України, 2022. 90 с.

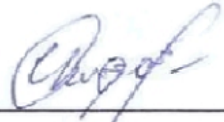

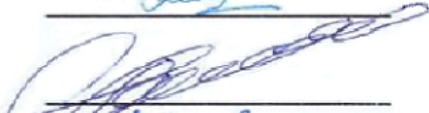

Інформаційні ресурси:

1. Тактична медицина: все що потрібно знати <https://tacmed.ua/post/takticna-medicina-vse-shho-potribno-znati>
2. Тактична медицина: <https://sprotvyg7.com.ua/lessons/taktichna-medicina>
3. Домедична допомога [https://tacmed.ua/post/domedichna-dopomoga -sho-maye-znati-kozhen](https://tacmed.ua/post/domedichna-dopomoga-sho-maye-znati-kozhen)
4. Національна програма психічного здоров'я та психосоціальної підтримки:"Ти як?" (Ініціатива Олени Зеленської): Матеріали, контакти гарячих ліній, курси з самодопомоги. Посилання: <https://howareu.com.ua/>
5. Міністерство охорони здоров'я України (МОЗ): Офіційний розділ, присвячений психічному здоров'ю та психологічній допомозі. Посилання: <https://moz.gov.ua/uk/mental-health>
6. Міжнародний Червоний Хрест (IFRC) / Товариство Червоного Хреста України: Ресурси та посібники з Першої психологічної допомоги (часто доступні для безкоштовного завантаження). Посилання для пошуку матеріалів: <https://redcross.org.ua/>

7. Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ / WHO): Ключові настанови та дослідження у сфері психічного здоров'я та надзвичайних ситуацій. Посилання: <https://www.who.int/health-topics/mental-health> (доступ англійською)

8. Психологічна підтримка "Як ти?" від ЮНІСЕФ: Ресурси, орієнтовані на дітей, підлітків та та батьків у кризових умовах. Посилання: <https://uni.cf/4862P0A>

Підписи авторів:

	Ігор СІДЕЛЬНИКОВ
	Ольга НЕСЕН
	Наталія ПОЛУДЬОННА
	Геннадій КОТЛОБАЙ
	Наталія КРАВЧЕНКО
	Тарас НАГАЙНИК